

Kann fáa stóran týðning fyrri Føroyar:

Føroysk útbjóðing yvirhálar bretska

JAN MÜLLER
ABERDEEN

Avgerðin hjá føroysku oljuyndugleikunum at brúka oljumeessuna í Aberdeen sum almenna startskotið til oljuleiting við Føroyar frá ár 2000 kann eisini hava verið umhugað væl taktiskt. Tí enn hava bretar ikki kunngjørt, nær teirra sokallaða »White zone licitation Round« verður latin upp. Eingin ivi er millum oljufelag her í Aberdeen, at tað er eitt bæði klókt og taktiskt skilgott stig, tá føroyingar nú spæla út við endaligu tíðarætlanini fyrri fyrstu útbjóðingini. Nú hava oljufelagini fingið nakað ítakligt at halda seg til, og so leingi eingin veit nakað um komandi bretska útbjóðingina í nærum sama øki - í Hvíta økinum á Atlantsmótinum - so eru olli eygu vend móti føroyska landgrunninum.

Bretar átta at verið fyrr men

Oljuindaðurin í Bretlandi hevur nú í fleiri ár biðað í spenningini eftir eini loysn í marknatrættini millum

Føroyar og Bretland. Tað er eingin loyna, at tað leingi hevur verið eitt stórt ynski at sleppa undir leiting í Hvíta økinum, sum orsakað av ósemjuni, ikki var at-gongiligt.

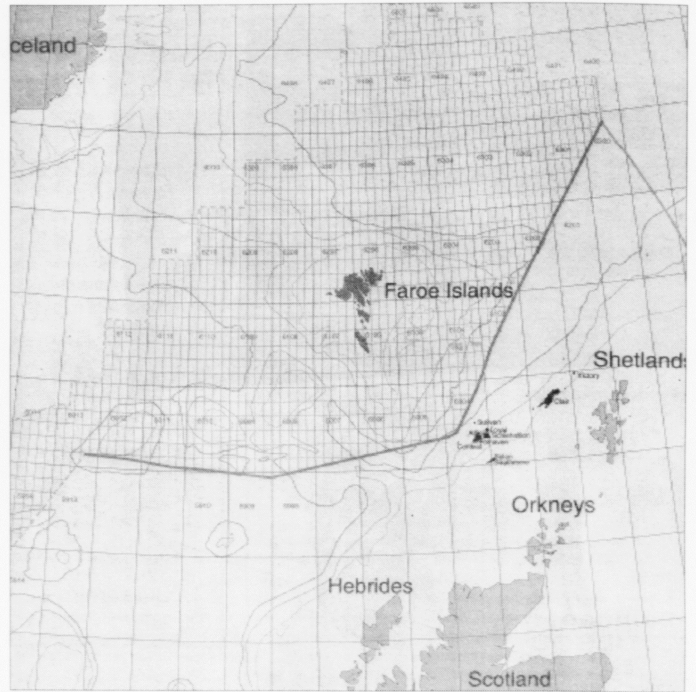
Tá so marknaftalan varð undirskrivað hövdu flest allir eygleiðarar roknað við, at nú fóru bretar, sum jú hava drúgar royndir í útbjóðing, at lata sína rundu upp langt áðrenn føroyingar komu so langt. Hetta kundi so vera ein triumf hjá bretska stjórnini, tí tá vildi hon vera tann fyrsta til at lata upp fyrri veruligari oljuleiting í Hvíta økinum. Men tað gongst ikki altíð, sum prestur prædika. Nú føroyska útbjóðingin varð almannakunngjørd er framvegis einki at frætta um tað 19. bretska útbjóðingina.

Sosíalurin hevur spurt seg fyrri hjá DTI, sum er bretska svarið uppá Oljumála- og Vinnumálastýrini. Har verður sagt, at eingin avgerð er enn tikin um tíðarsetingina, heldur ikki um hvørji øki verða við í eini komandi útbjóðing. Ein avgerð verður ikki tikin fyrr enn seinni í ár.

Hvat framtíðar samvinnu við Føroyar viðvíkur, eitt nú í sambandi við útbjóðingararbeiði, sigur Nell Darby, tíðindakvinna hjá DTI, at tað í løtuni er torført at siga nakað um eitt samarbeiði, sum viðvíkur útbjóðing. Men kortini - tá olju- og gassvirksemi er farið í gongd í økinum, kunnu tað væl vera øki av felags áhuga, sum hava við sær, at bretska stjórnin og Føroya landsstýrið kunnu arbeiða tætt saman.

Stjórnin í DTI Allan Brooks vitjaði í Føroyum saman við Tony Lloyd, varaúttanríkisráðharra, tá marknaftalan varð undirskrivað. Tá varð met, at bretska útbjóðingin fór at verða kunngjørd í heyst ella í vetur. Nú tykist henda tíðarætlanin so ikki at fara at halda.

Við at almannakunngera fyrstu føroysku útbjóðingina hava Føroyar yvirhála bretar, sum annars ætlaðu at verða fyrstir við útbjóðing í fyrr. Hvíta økinum

Oyggin St Kilda í vandasjógvi

Umhvørvisfólk bera ótta fyrri teimum avleiðingum, sum oljudálking frá leiting og framleiðslu millum Bretland og Føroyar kann fáa fyrri náttúruraparadisið St Kilda

JAN MÜLLER
ABERDEEN

Ein onnur „tíkkandi“ bumba undir komandi oljuboring í bretska øki á Atlantsmótinum eru mótmæli, sum er komin fram um dálkingarvanda rúndan um oynda St. Kilda.

Henda oyggj, sum varð bygd til 1930, verður í dag met, at vera einasta veruliga órøða náttúru-staðið í Bretlandi. Her halda fleiri fuglaslog til. Oyggin er eitt eldorado fyrri fugl. Oyggin liggur eisini mitt í einum umráði, har hvalur ferðast bæði norður og suður eftir. Her er talan um smærri hvalaslog og delfínir, og eisini um sjálvan rísan á høvnum Bláhváln.

Umhvørvisfólk bera ótta fyrri, at verður farið at bora eftir olju vestan fyrri Suðuroyggar (Hebridurnar) so er vandi á ferð. Hóast myndugleikarnir siga, at nærmasu boringarnar eftir olju fara at verða meira enn

50 miles burturi, so bera umhvørvisfólk ótta fyrri, at ein oljudálking kann raka oynda skjótt við vindi og sjógv.

Tað er felagsskapurin „International Union for the Conservation of Nature“, sum hoyrir undir ST-stovninum UNESCO, sum hevur gjørt vart við vandan fyrri dálking av St. Kilda. Og hetta hóvar felagsskapum sum Greenpeace væl. Eitt av málunum hjá Greenpeace er netupp at steðga allari oljuleiting á Atlantsmótinum (The Atlantic Margin) Undir hørðinum „No new Oil“ sigur Greenpeace, at tað er óneyðugt at leita eftir olju, tí verandi longu kendu gómslur eru nógv stórar. Felagsskapurin hevur gjørt vart við, at eitt av heimsins ríkasta koralplássum er netupp á havbotninum millum Føroyar og Hetland.

Víst verður eisini vandan frá verandi framleiðsluskipum í Hetlandsrennuni. Hóast myndugleikar og oljufelag siga, at eingin vandi er fyrri dálking, so

bera umhvørvisfólk ótta fyrri, at umskipanin av olju flótandi framleiðsluskipum á opnum havi í sokallað „Shuttle-tangaskip“ er ikki trygg nokk. Kemur hol á í ringum verði kann hetta gerast ein vanlukka, sum so aftur kann raka eitt náttúruríkt øki sum St Kilda.

Nú Føroyar longu hava kunngjørt fyrstu útbjóðing sín verður áhugavert at vita, hvat og Greenpeace fer at gera nakað. Og um Greenpeace fer at forða seismikk-skipum og boripallum at virka í føroyska partinum av Hvíta økinum, verður áhugavert at vita, hvat føroyskir/danskir myndugleikar fara at fyrirataka sær

Bretska útbjóðingin seinkað:

Greenpeace liggur í buktini

JAN MÜLLER
ABERDEEN

Fleiri eygleiðarar á oljumeessuni í Aberdeen, sum Sosíalurin hevur tosað við, halda tað vera eitt klókt av føroyingum at almannakunngera fyrstu útbjóðing áðrenn bretar koma við síni útbjóðing. Av tí at báðar hesar útbjóðingar fara at fevna um Hvíta økið er oljuindaðurin sera áhugavert at vera við. Og so leingi bretar ikki hava tikið nakra avgerð, so kann tað koma at gagna áhuganum fyrri eini føroyskari útbjóðing.

Hvor er so orsøkin til, at bretar enn ikki hava kunngjørt sína útbjóðing kundi verið spurt. Svarið

er einfalt: umhvørvisfelagsskapurin Greenpeace liggur í buktini. Talan er um at nøkta ávis umhvørviskrøv í eini EU-lóg, sum bretska stjórnin hevur góðkent. Greenpeace er farin til rættarmyndugleikarnar við málum og tann 11. oktober skal ein dómari gera av, antin ein frágreiðing frá Greenpeace ella ein frá bretska olju- og iðnaðarmyndugleikunum skal verða tikin til eftirtektar.

Verður tann frá Greenpeace góðkend, so er sannlíkt, at málið verður roynt í rættinum. Tað kann so taka drúga tíð og tað fer so aftur at seinka eina komandi útbjóðing.

DTI hevur ongarnar viðmerkingar til hetta málið, men Sosíalurin veit at siga

frá, at málið verður tikið í størsta álvara hjá bretska oljuyndugleikunum. Og nú føroyskir myndugleikar hava almannakunngjørt sína fyrstu útbjóðing kann hetta koma bretska oljuyndugleikum illa við. Hinvegin kann sigast, at tað gongur ikki long tíð frá tí at bretar kunngera eina nýggja útbjóðing til loyvinu fyrri liggja. Teir hava ekspertisuna og royndir at avgreiða slíkt skjótt. Tískil eru enn møguleikar fyrri, at ein bretska útbjóðing kann verða latin upp og hildin, áðrenn tann føroyska. Tað ljóðar annars, at tað er ikki ósannlíkt, at útbjóðingarnar verða samtiðis.

Sosíalurin

– hann er har tað hendir